

ZPRÁVY | ZAJÍMAVOSTI NOVINKY | INFORMACE

Kapka

Zpravodaj státního podniku Povodí Odry | Číslo 1 / 2020

Ekologické prvky na
vodohospodářských
stavbách

str. 7

Realizace protipovodňových
opatření na horní Opavě a v dalších
lokality povodí Odry

str. 8-9

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Vážení čtenáři časopisu *Kapka*, dovoluji Vám popřát pevné zdraví v situaci, která je pro nás nová. Státní podnik Povodí Odry jako jeden ze subjektů kritické infrastruktury musel v souvislosti se situací okolo COVID-19 a současně s nařízením vlády ČR přistoupit k nutným opatřením, která maximálně eliminovala šíření koronaviru mezi zaměstnanci podniku. Proto byli vytipováni klíčoví pracovníci a vytvořeny oddělené pracovní skupiny tak, aby byla za všech okolností zajištěna dodávka vody pro obyvatele a průmysl v našem regionu a zároveň připravenost na mimořádné situace, jako jsou například povodně. Podnik – i když v jiném režimu – tedy stále plní a plní své úkoly. Samozřejmě jsme se museli zabývat také plánovanými investičními akcemi pro rok 2020. V současné době i nadále pokračujeme v přípravách staveb, jejichž zahájení je plánováno na druhou polovinu tohoto roku, a stále předpokládáme, že tyto stavby skutečně budou zahájeny. Stavby, které byly započaty v loňském roce, pokračují. Je ale možné, že dojde k posunu termínu jejich dokončení. To však bude záležet na tom, jak se situace s pandemií v naší republice i okolních státech bude vyvíjet. Nemůžeme přitom ani

vyloučit možnost, že se některá stavba přesune na příští rok. Jednáme postupně se všemi zhotoviteli plánovaných staveb, abychom zjistili, jakým způsobem je může situace okolo COVID-19 ovlivnit. Prozatím všechny zahájené stavby probíhají podle schválených finančních plánů. Protože ale nepřijemných zpráv v současné době je okolo nás víc než dost, rád bych zmínil i nějaké pozitivní. Dobrou zprávou například je, že naplněnost našich vodních děl v tomto období je velmi dobrá. Situace na vodních tocích je dosud uspokojivá, nicméně průtoky mají dlouhodobě klesající tendenci. Začátkem února jsme začali napouštět Petrův rybník u Krnova. Ten byl po mimořádném veterinárním opatření zcela vypuštěn a dezinfikován. V průběhu dubna byl rybník opět zarybněn rybami z naší vlastní produkce, a to násadami kaprů, amurů, tolstolobiků, candátů a štik. Ekonomická situace podniku je zatím dobrá. Za rok 2019 bylo dosaženo kladného hospodářského výsledku také díky vnitřním opatřením v rámci řízení ekonomiky. Máme tedy poměrně dobrou výchozí pozici pro zvládnutí současné situace. Přeji Vám všem jen to nejlepší.

Ing. Jiří Tkáč
generální ředitel

OBSAH ČÍSLA

Úvodní slovo generálního ředitele	2	Jaro s COVID-19 ve státním podniku Povodí Odry	15
Ekonomické výsledky za rok 2019	3	V rámci nouzového stavu jsme zavedli opatření na přehradách a jezích, které patří mezi významné prvky vodohospodářské soustavy	15
Hospodaření s vodou na vodních dílech státního podniku Povodí Odry v roce 2019 a mimořádné manipulace v roce 2020	4	Poděkování Národnímu divadlu Moravskoslezskému	15
Snažíme se, aby vodohospodářské stavby měly potřebné ekologické prvky	7	Poděkování za šití roušek Petře Novákové a Jarmile Tiché	15
 Realizace protipovodňových opatření na horní Opavě i v dalších lokalitách povodí Odry	8	 Ryba není jen jídlo, ale i kámoš aneb Ryby v našich tocích, 2. díl	16
Studie drobného vodního toku Vlčoku a jeho přítoků	10	Petrův rybník je opět v provozu	18
Činnost odboru projekce v roce 2020	13	Jubilea	19
„Trojboj“ s vodním tokem Osoblaha	14	Nádrž Hať zarybněna	19

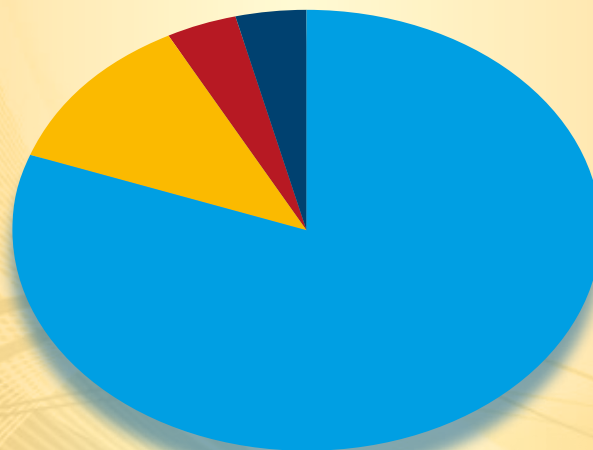
Ekonomické výsledky za rok 2019

Za rok 2019 bylo dosaženo hospodářského výsledku ve výši 9 503 tis. Kč. Uvedený zisk byl dosažen i přes výrazný propad v tržbách za povrchovou vodu, a to zejména díky úsporným opatřením v oblasti nákladů a zvýšené výrobě elektrické energie na malých vodních elektrárnách.

V odběrech povrchové vody v roce 2019 nadále přetrvával dlouhodobý klesající trend. Celkové odběry v roce 2019 činily 115 696 tis. m³, což je o 4 304 tis. m³ méně, než předpokládal roční plán. V tržbách toto neplnění odběrů povrchové vody generovalo oproti plánu výpadek ve výši 20 575 tis. Kč a meziročně dokonce ve výši 26 225 tis. Kč. Tento negativní vývoj byl způsoben zejména vlivem nepříznivé situace a poklesu produkce u některých klíčových průmyslových odběratelů v oblasti důlních činností, hutního průmyslu a energetiky. Uvedené neplnění bylo částečně kompenzováno tržbami za výrobu elektrické energie, které se podařilo oproti ročnímu plánu překročit o 12 130 tis. Kč. K dosažení kladného hospodářského výsledku dále dopomohly také překročené tržby z prodeje ostatních služeb, zejména z pronájmů, tržby za prodej nepotřebného majetku realizované v návaznosti na pravidelnou reprodukci majetku strojní povahy a v neposlední řadě i finanční výnosy.

Na dosaženém hospodářském výsledku v roce 2019 se značnou měrou podílely významné úspory v prvotních nákladech podniku. Výrazné úspory byly vykázány téměř ve všech nákladových položkách, mimo oprav a udržování. Tyto náklady byly v souladu s cílem zajištění řádného a provozuschopného stavu svěřeného vodohospodářského majetku realizovány v celkovém objemu 214 117 tis. Kč, z toho 207 544 tis. Kč

STRUKTURA VÝNOSŮ (v tis. Kč)

Tržby za povrchovou vodu	80,79 %	553 025
Tržby za elektrickou energii	11,63 %	79 630
Tržby za služby	3,73 %	25 566
Ostatní výnosy	3,85 %	26 382
VÝNOSY CELKEM	100,00 %	684 603

z vlastních zdrojů a v menší míře ve výši 6 573 tis. Kč z dotačního programu Ministerstva zemědělství ČR určeného na opravy a údržbu malých vodních nádrží a drobných vodních toků.

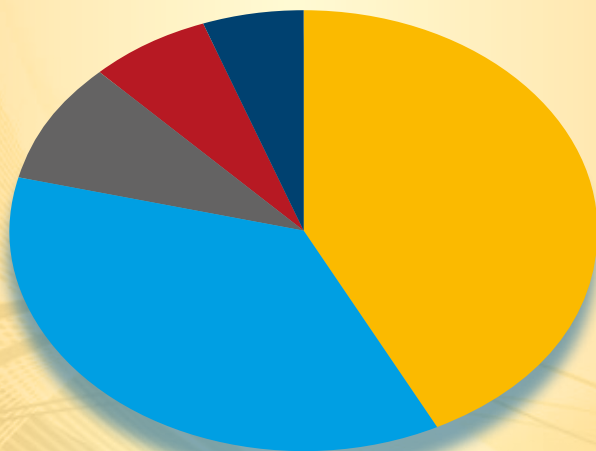
V oblasti rozvahové části ekonomiky došlo v roce 2019 k mírnému poklesu stálých i oběžných aktiv, a to zejména vlivem nižšího čerpání investic hrazených z vlastních zdrojů. Dalším faktorem byl meziroční pokles objemu pohledávek z obchodních vztahů ovlivněný výrazným snížením tržeb za odběry povrchové vody.

V oblasti pořízení dlouhodobého majetku bylo v roce 2019 proinvestováno celkem 176 153 tis. Kč, z toho 38 354 tis. Kč z dotací Ministerstva zemědělství ČR určených na protipovodňová opatření. Z vlastních zdrojů bylo na pořízení nového dlouhodobého majetku či jeho technické zhodnocení vynaloženo celkem 117 698 tis. Kč a bezúplatnými převody byl do správy státního podniku získán majetek ve výši 20 101 tis. Kč.

Závěrem lze konstatovat, že i přes negativní vliv v podobě výrazného poklesu klíčových tržeb za odběry povrchové vody se státnímu podniku podařilo dosáhnout kladného hospodářského výsledku ve výši téměř 10 mil. Kč. Díky vnitřním opatřením v rámci řízení ekonomiky se podařilo situaci stabilizovat a zajistit poměrně dobrou výchozí pozici pro realizaci dalších finančně náročných stavebních akcí charakteru oprav i investic, a to v souladu s plánem na rok 2020 i se střednědobou strategií rozvoje podniku do roku 2024.

Ing. Petr Kučera
ekonomický ředitel

STRUKTURA NÁKLADŮ (v tis. Kč)

Spotřebované nákupy	5,43 %	36 642
Služby	36,22 %	244 518
Osobní náklady	42,68 %	288 167
Odpisy, rezervy, opravné položky	9,12 %	61 587
Ostatní náklady	6,55 %	44 186
NÁKLADY CELKEM	100,00 %	675 100

Hospodaření s vodou na vodních dílech státního podniku Povodí Odry v roce 2019 a mimořádné manipulace v roce 2020

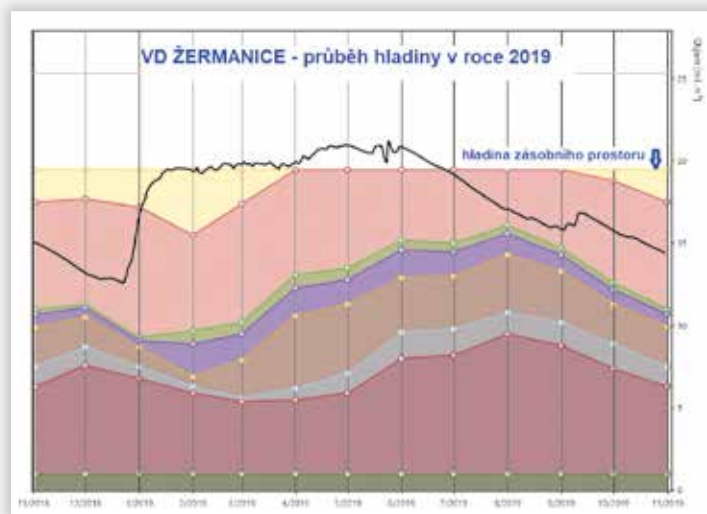
V minulém čísle časopisu jsme vás seznámili s hydrologickým zhodnocením loňského roku a tuto informaci doplňujeme o průběh hospodaření s vodou na významných nádržích našeho státního podniku. Dále vás informujeme o dalších mimořádných manipulacích na vodních dílech Vodohospodářské soustavy povodí Odry, které jsme přichystali a máme krajským vodoprávním úřadem povoleny na letošní rok.

Vodní dílo Šance

V 1. čtvrtletí roku 2019 bylo hospodaření s vodou na nádrži Šance ještě ovlivněno dokončovanou modernizací vodního díla. Počátkem roku 2019 se hladina vody v nádrži nacházela na kótě 494,22 m n. m., což představovalo zhruba 59% naplnění zásobního prostoru nádrže. Od začátku února začala hladina stoupat a po ukončení rekonstrukce vodního díla a opětovném doplnění zásobního prostoru bylo roční maximum zaznamenáno 24. května na kótě 502,15 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu 42,994 mil. m³. Hladina se tak na krátkou dobu pohybovala v ochranném prostoru. Poté hladina s mírnými výkyvy pozvolně klesala až do začátku září. Od 9. do 13. září byl zaznamenán prudký nárůst hladiny, která v důsledku srážek dosáhla kóty 501,21 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu 40,632 mil. m³. Téměř do konce prosince pak hladina postupně klesala a následně od 22. prosince byl zaznamenán její další nárůst způsobený významnější srážkovou činností v období Vánoc. Rok 2019 byl zakončen dosažením hladiny na kótě 501,04 m n. m., což představovalo zhruba 94% naplnění zásobního prostoru.

Údolní nádrže Morávka, Olešná a Žermanice

Hospodaření s vodou na údolních nádržích Morávka, Olešná a Žermanice bylo v roce 2019 ovlivněno manipulacemi za účelem zmírnění dopadů možného výskytu suchého období během opravy přivaděče povrchových vod z vodního toku Morávka do vodní nádrže Žermanice. Mimořádné manipulace na výše uvedených vodních dílech nad rámec

Manipulačního řádu vodohospodářské soustavy povodí Odry byly povoleny rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje dne 14. února 2019.

Vodní dílo Morávka

Na počátku roku 2019 se nacházela hladina vody v nádrži Morávka na kótě 505,82 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 4,956 mil. m³. V měsíci únoru v důsledku zahájení mimořádných manipulací začala hladina v nádrži stoupat a téměř celou dobu až do poloviny června se nacházela v ochranném prostoru. Roční maximum bylo dosaženo 24. května na kótě 510,51 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu 7,486 mil. m³. Od poloviny června pak začala hladina pozvolna klesat a ročního minima bylo dosaženo 28. srpna na kótě 504,18 m n. m., což představovalo zhruba 74% naplnění zásobního prostoru. Od začátku září začala vlivem srážkové činnosti a zvýšených přítoků hladina stoupat a již 10. září se opět dostala do ochranného prostoru, kde setrvala téměř do konce listopadu. Poté začala hladina pozvolna klesat až do 22. prosince. Vlivem „vánočních intenzivních srážek“ byl zaznamenán prudký nárůst

VD Morávka

hladiny a rok 2019 byl zakončen v ochranném prostoru na kótě 507,31 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody 5,708 mil. m³.

Vodní dílo Žermanice

Na začátku roku 2019 se hladina v nádrži Žermanice nacházela na kótě 289,85 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 16,837 mil. m³. Od začátku roku hladina vody v nádrži stoupala a už v polovině ledna dosáhla kóty maximální hladiny zásobního prostoru (291,10 m n. m.), kolem níž se s mírným kolísáním pohybovala až do začátku února, kdy se hladina dostala do ochranného prostoru, v němž setrvala téměř do konce června. Poté začala hladina v nádrži s mírnými výkyvy pozvolna klesat až do 23. prosince, kdy bylo dosaženo jejího ročního minima na kótě 287,84 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 13,082 mil. m³. V období vánočních svátků začala hladina v nádrži v důsledku intenzivních srážek prudce stoupat a rok 2019 byl zakončen na kótě 289,83 m n. m., což představovalo zhruba 86% naplnění zásobního prostoru.

Kaskáda údolních nádrží Slezská Harta a Kružberk

Manipulace na nádrži Kružberk jsou významně ovlivněny hospodařením na výše ležící údolní nádrži Slezská Harta. Počátkem roku 2019 se hladina vody v nádrži Kružberk nacházela na kótě 426,71 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 24,284 mil. m³, a hladina v nádrži Slezská Harta se nacházela na kótě 492,20 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 163,386 mil. m³. Poté začala hladina v obou nádržích s mírnými výkyvy stoupat vlivem zvýšených přítoků v důsledku tání sněhové pokrývky. Dne 28. března bylo dosaženo maximální hladiny zásobního prostoru Slezské Harty v zimním období (kóta 496 m n. m.), kolem níž se hladina v nádrži pohybovala až do začátku května. Od května do začátku října hladina v nádrži pozvolna klesala a dne 5. října bylo dosaženo jejího ročního minima na kótě 492,16 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 163,086 mil. m³.

V nádrži Kružberk hladina téměř do poloviny května střídavě klesala a stoupala v rozmezí kót 427,67–428,4 m n. m. podle přítoků z nádrže Slezská Harta. Od poloviny května do začátku července pak hladina v nádrži klesala až na kótu 426,84 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody 24,584 mil. m³. Začátkem října byla dosažena kóta 428,56 m n. m., což představovalo 100% naplnění zásobního prostoru. Dne 11. listopadu bylo na Kružberku zaznamenáno roční minimum na kótě 426,39 m n. m., což odpovídalo celkovému objemu vody 23,553 mil. m³. Rok 2019 byl zakončen na kótě 426,91 m n. m., což představovalo zhruba 84% naplnění zásobního prostoru, a na Slezské Hartě s hladinou na kótě 493,78 m n. m. a objemem 175,572 mil. m³, který odpovídá 90% naplnění zásobního prostoru.

Vodní dílo Těrlicko

Na začátku roku 2019 bylo v nádrži Těrlicko dosaženo maximální hladiny zásobního prostoru (kóta 275,60 m n. m.), což odpovídalo celkovému objemu vody v nádrži 22,6 mil. m³. Téměř 100% naplnění zásobního prostoru bylo zaznamenáno až do konce března, kdy začala hladina

pozvolna klesat. Na konci dubna pak měla hladina znovu vzrůstající tendenci a od poloviny května do začátku června se hladina pohybovala v ochranném prostoru. Posléze hladina znovu klesala až do konce srpna, kdy začala opět stoupat, což trvalo zhruba do poloviny září. Pokles hladiny byl pak zaznamenán až do 23. prosince, kdy vlivem „vánočních intenzivních srážek“ hladina výrazněji stoupla. Na konci roku se hladina v nádrži nacházela na kótě 274,55 m n. m., což odpovídalo 89% naplnění zásobního prostoru.

Mimořádné manipulace v roce 2020

Také pro letošní rok jsme v rámci činností na vodních dílech Vodohospodářské soustavy povodí Odry přistoupili k mimořádným manipulacím, které jsme projednali a máme povoleny Krajským úřadem Moravskoslezského kraje. Jedná se o údolní nádrže Morávka, Olešná a Žermanice, kde probíhá hospodaření s vodou podle stejných pravidel jako v loňském roce při opravě žermanického přivaděče. Tentokrát je to z důvodu připravené opravy dvou spádových stupňů na přivaděči. Tato mimořádná manipulace k zabezpečení odběrů průmyslových subjektů nám byla povolena dne 11. února 2020 a spočívá ve zvýšení disponibilního zásobního objemu vody na nádržích Žermanice (o 0,5 m a 1 mil. m³) a Olešná (o 0,3 m a 0,2 mil. m³) a také na nádrži Morávka (o 2 m a 1 mil. m³), kdy v měsíci květnu před uzavřením přivaděče bude tento objem vody řízeně převeden do nádrže Žermanice.

Na nádrži Šance na řece Ostravici máme rozhodnutím ze dne 12. února 2020 prodlouženu mimořádnou manipulaci za účelem ověření bezpečného provozu vodního díla po dlouhodobém zaklesnutí hladiny vody v nádrži a po ukončení stavebních prací realizovaných v rámci stavby „VD Šance – převedení extrémních povodní“. Zde již bylo využito příznivějších hydrologických podmínek počátku roku a na konci února byla nádrž naplněna až na kótu 503,5 m n. m., tj. zhruba 1,5 m v ochranném prostoru, a zde byla udržována až do konce března a byla prováděna měření technickobezpečnostního

VD Stězká Harta

dohledu za účelem ověření chování vodního díla po dokončení jeho modernizace.

V rámci opatření na horní Opavě byla jako jedno z vodních děl dokončena nádrž Jelení na Kobylím potoce u Karlovic a v letošním roce máme rozhodnutím ze dne 23. března 2020 povolenu mimořádnou manipulaci za účelem ověření technického stavu hráze a funkčních objektů po uvedení tohoto vodního díla do trvalého provozu. Ta spočívá v řízeném napouštění prostoru nádrže s dílčími prodlevami až po úroveň bezpečnostního přelivu (na kótě 522,90 m n. m.), kde bude udržována po dobu maximálně jednoho týdne.

Věříme, že přes nepříznivé hydrologické podmínky a sucho, které nastalo v měsíci dubnu, i s pomocí mimořádných manipulací zabezpečíme bezporuchovou dodávku vody a všechny požadavky na vodu bez omezení. Předpokládáme, že vás v dalších číslech časopisu seznámíme se zhodnocením mimořádných manipulací a hospodaření na nádržích v letošním roce.

Ing. Lukáš Pavlas
vedoucí odboru VHKI

VD Šance

Snažíme se, aby vodohospodářské stavby měly potřebné ekologické prvky

V oblasti vodních staveb se snažíme začlenit nejrůznější ekologická opatření. V souladu s Plánem dílčího povodí Horní Odry připravujeme například říční revitalizace nebo zlepšení průchodnosti migračních překážek (rybochody). Revitalizační a ekologická opatření také realizujeme jako součást výstavby suchých nádrží, a to zejména na přítocích a v jejich zátopě. Na tyto akce bylo za poslední léta vynaloženo téměř 26 mil. Kč. Finanční prostředky se nám daří získávat z dotačních programů ministerstva zemědělství i životního prostředí.

Po úspěšné realizaci pilotní akce „Revitalizace Bílovy“ dokončil státní podnik Povodí Odry v souladu s Plánem oblasti povodí Odry pro léta 2010 až 2015 dalších sedm významných staveb zaměřených na zvýšení kvality životního prostředí. Jednalo se například o revitalizaci Sedlnice a rybochody na Odře u Přívozkého a Lhotického jezu v Ostravě. Podnik se řadí v rámci našeho regionu mezi nejúspěšnější žadatele o poskytnutí dotačních prostředků z Operačního programu Životní prostředí, kdy se nám podařilo získat zhruba 180 mil. Kč.

Jako příklad komplexního přístupu k této problematice je možné uvést realizaci zprůchodnění 21 spádových stupňů na řece Mohelnici se stavebním nákladem 86 mil. Kč. Stavební práce byly zahájeny v roce 2015 s předpokladem ukončení v roce 2021. Pro letošní rok jsou do Operačního programu Životní prostředí přihlášeny dvě akce s finančním objemem 17 mil. Kč. Jedná se o revitalizaci Rychtářského potoka či přírodě blízké protipovodňové opatření území v rámci obce Karlovice, osady Zadní Ves. Revitalizace Rychtářského potoka spočívá v obnově přirozeného charakteru koryta toku a jeho nivy. Nové koryto bude členitější v trase toku a v příčných profilech méně zahloubené s menším a proměnlivým podélným sklonem, migračně prostupné. Rozvolnění trasy koryta bude doplněno průtočnými, bočními

i samostatnými tůňmi a doprovodnou výsadbou zeleně. Další připravovanou akcí je přírodě blízká protipovodňová ochrana obce Karlovice-Zadní Ves. Navržená opatření spočívají v realizaci systému částečných suchých koryt a odvodňovacích příkopů svedených do koryta řeky Opavy, souvisejících úprav terénu a opět výsadby zeleně.

Výčet uskutečněných ekologických opatření

Revitalizace Sedlnice – km 0,000–3,200

Odra, Ostrava-Přívoz – revitalizace odstaveného ramene

Jez Lhotka – rybochod, II. etapa

Zprůchodnění stupňů na Odře (podél Polaneckého lesa)

Revitalizace Olešné – km 6,800–9,500

Revitalizace Osoblahy – km 0,000–11,300

Revitalizace Pavlovického potoka – km 0,000–2,000

„Chtěl bych dodat, že jsme podnik, který se intenzivně věnuje ekologii a životnímu prostředí a v posledních letech jsme zhotovili řadu revitalizací vodních toků a rybochodů. Mnohá přírodě blízká opatření financujeme z vlastních zdrojů, kdy například v rámci rekonstrukce Staroměstského stupně na řece Ostravici byl vybudován nový rybochod. Snažíme se k vodnímu hospodářství přistupovat komplexně, systematicky a dlouhodobě, neboť cíle a opatření k jejich dosažení se vzájemně prolínají, mají přesah do řady lidských činností a oborů a příprava opatření, jejich zhotovení a následný účinek je převážně záležitostí více let,“ konstatoval generální ředitel státního podniku Povodí Odry Jiří Tkáč.

Mgr. Miroslav Janoviak, LL.M.
investiční ředitel

Jez Lhotka – rybochod

Realizace protipovodňových opatření na horní Opavě i v dalších lokalitách povodí Odry

Mezi strategické záměry státního podniku Povodí Odry patří zejména příprava Opatření na horní Opavě se stěžejním prvkem, kterým je vodní nádrž Nové Heřminovy. Kromě snížení povodňových rizik přehrada napomůže ke zvýšení minimálních průtoků na úseku řeky Opavy v období sucha, a to v úseku od přehradní hráze přes město Krnov až po soutok s Moravicí pod městem Opavou.

Postup přípravy je zpomalen přístupem obce Nové Heřminovy, která k výstavbě nádrže zaujímá negativní postoj, využívá veškerých právních prostředků k blokování jednotlivých správních řízení a neustále argumentuje obecním referendem. S ohledem na vývoj klimatických změn v posledních letech a na fakt, že připravovaná nádrž řeší oba základní extrémní jevy – sucho a povodně – považujeme závěry referenda společenským vývojem za překonané. Současně nerozumíme přístupu starosty obce Ludvíka Drobného, který nevyužil pro své občany kompenzační pobídky státu v hodnotě několika set milionů korun.

Přes všechna úskalí má státní podnik Povodí Odry jako pověřený investor stavby v současné době podanou žádost

o vydání rozhodnutí o umístění stavby. Jedná se o veřejně prospěšnou stavbu, proto souběžně s tímto krokem probíhá zajištění majetkoprávních záležitostí potřebných pro navazující stupeň správních řízení. K dnešnímu dni je pro zátopu vodního díla Nové Heřminovy vypořádáno 98,5 % rozlohy budoucí zátopy. Náklady na výkup nemovitostí dosáhly 303 mil. Kč. K vypořádání zbývajících pozemků, ke kterému i přes snahu Povodí Odry nelze dojít vzájemnou dohodou s vlastníky (zejména s obcí Nové Heřminovy), bude využit institut vyvlastnění.

S výstavbou vodního díla Nové Heřminovy významně souvisí i stavba přeložky silnice „I/45 Nové Heřminovy – Zátor“. Tyto stavby dvou různých investorů musejí probíhat v úzké koordinaci, proto Ředitelství silnic a dálnic ČR jako investor přeložky podalo v roce 2019 žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby a Povodí Odry zajišťovalo v letech 2018 a 2019 pro tuto přeložku majetkoprávní vypořádání v objemu 6,4 mil. Kč poskytnutých z dotačních prostředků Ministerstva zemědělství ČR.

Důležitým aspektem pokračující přípravy jsou probíhající demolice objektů, které Povodí Odry zejména v zátopě

budoucího vodního díla nabylo od původních vlastníků. Doposud bylo odstraněno 31 objektů a v letošním roce předpokládáme odstranění dalších 14 objektů v budoucí zátopě přehradu a čtyř objektů v obci Nové Heřminovy pro zajištění zavazovacích hrází, které zároveň budou chránit před velkými vodami centrum obce.

Mezi již realizovaná opatření se řadí výstavba levobřežní hráze v Krnově, která byla dokončena v lednu 2019 se stavebním nákladem 20,5 mil. Kč, a dokončené suché nádrže Jelení, Lichnov III, Lichnov V a Loděnice s celkovým nákladem 318 mil. Kč.

V roce 2019 byla zahájena výstavba protipovodňových ochranných hrází v obci Holasovice s nákladem 100 mil. Kč. V letošním roce plánuje Povodí Odry zahájení výstavby opatření v úseku pod Krnovem – konkrétně levobřežní hráze na území Polské republiky s nákladem stavebních prací ve výši 90 mil. Kč a opatření v prostoru jezu Kunov, které zahrnuje také výstavbu nového rybochodu, s předpokládaným nákladem 41 mil. Kč.

Z dalších významných akcí státního podniku Povodí Odry uvádíme, že pro posílení bezpečnosti našich vodních děl bude zahájena na přelomu let 2020 a 2021 modernizace vodního díla Morávka, jehož hlavními účely jsou protipovodňová ochrana, dodávka vody pro pitné účely a nadlepšování průtoků v tocích. Účelem stavby „VD Morávka – převedení extrémních povodní“ je zvýšení bezpečnosti stávajícího vodního díla při převádění extrémních povodňových průtoků. Klíčovým prvkem této stavby bude rekonstrukce

Skrývka ornice obratiště km 0-007

bezpečnostního přelivu, spadiště, skluzu a koruny hráze. Předpokládaná cena stavby, která by měla trvat 22 měsíců, je 170 mil. Kč.

Dále se chceme soustředit na výstavbu pevného jezu na řece Lomné v Jablunkově pro zajištění odběru vody do léčebného sanatoria, pak také na zhotovení balvanitého skluzu na řece Ostravici pro zabezpečení městské trati přes Frýdek-Místek, opravu opěrných zdí na Podolském potoce v Rýmařově a přípravu modernizace elektrorozvodny na vodním díle Slezská Harta.

Mgr. Miroslav Janoviak, LL.M.
investiční ředitel

SO 04-2 Výust Lipinky v km 0-815, bednění bloku 02

Studie drobného vodního toku Vlčoku a jeho přítoků

Vlčok a jeho přítoky jsou dalšími z dlouhé řady vodních toků, o nichž se náš podnik rozhodl získat podrobnější informace pomocí detailního geodetického zaměření a hydrotechnických výpočtů. Vodní tok Vlčok se dnes nachází v pravobřežní inundaci řeky Morávky na území města Frýdku-Místku. Původně jeho koryto vedlo dál západním směrem a bylo zaústěno až do řeky Ostravice, ale zejména z důvodu ničivé povodně z 21. na 22. srpna 1972, kdy bylo z Vlčoku zaplaveno rozsáhlé území města Frýdku-Místku, došlo v osmdesátých letech minulého století k vybudování nového koryta (odlehčení) a zaústění Vlčoku do řeky Morávky.

Studie drobného vodního toku Vlčoku je oproti předchozím studiím jiná především rozsahem řešených vodotečí. Mimo Vlčoku byly součástí řešení čtyři bezejmenné vodní toky, dva kanalizační sběrače a odlehčovací příkop od železnice a dálnice. Jde o rozsáhlé území protkané sítí vodních toků o celkové délce 5,7 km (viz přiložená přehledná situace řešeného území).

Vlčok IDVT 10211267 – ř. km 0,00 (soutok s Morávkou) až ř. km 2,30
bezejmenný tok IDVT 10214342 – ř. km 0,000–0,531 (pramen)
bezejmenný tok IDVT 10217550 – ř. km 0,00–0,60 (budoucí obchvat Frýdku-Místku)
Černý potok IDVT 10208759 – ř. km 0,00–0,478 (pramen)
bezejmenný tok IDVT 13000089 (Jílový potok) – ř. km 0,00 (soutok s bezejmenným tokem IDVT 10214342) – ř. km 0,62 (propustek pod ulicí Nové Dvory-Hlíny)
„kanalizační sběrač“ (odvodňovací příkop Vlčoku) – úsek km 0,00 (za hrází) – zatrubnění pod ul. Hlavní – v délce 600 m
„kanalizační sběrač“ (odvodňovací příkop Černý potok) – úsek km 0,00 (za hrází) – soutok s OP Vlčok – v délce 350 m
odvodňovací příkop od dálnice a železnice – soutok s OP Vlčok – v délce 200 m

Situace řešeného území

Účelem studie bylo určení stávající kapacity koryt, úrovně povodňové ochrany, posouzení všech objektů na tocích z hlediska jejich bezpečnosti k povodňovým průtokům a ideový námět případných opatření proti povodním.

Zpracování studie začalo pochůzkou, která měla za úkol zjistit nejen stávající stav vodních toků v oblasti, ale také určit, které přítoky Vlčoku a v jaké délce by se měly stát součástí studie. Již při pochůzce byla konstatována odtoková závada na Jílovém potoce, kdy při výstavbě rodinných domů v zájmové oblasti došlo k prokopání pravobřežní hráze a k zasypaní výustní trati Jílového potoka.

Následně bylo zpracovateli studie provedeno geodetické zaměření příčných profilů koryta toku, všech objektů s jejich hlavními parametry, zaměřeny byly zejména mostní a spádové objekty, výusti, nadzemní inženýrské sítě, oplocení, budovy apod. Pro doplnění geodetického zaměření byl použit digitální model reliéfu ČR 5. generace (DMR 5G) a veřejně dostupné mapové podklady poskytované Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním.

Hydrologická data o pětileté, dvacetileté a stoleté vodě poskytl Český hydrometeorologický ústav. Pro představu stoletý průtok ve Vlčoku v místě ústí do Morávky činí $14,1 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$.

Ke stanovení kapacity koryta byl použit jednorozměrný matematický model v programu HEC-RAS. Výpočet je řešen jako ustálené nerovnoměrné proudění.

Pouze výpočet kapacity zatrubnění DN 700 úseku kanalizačního sběrače (odvodňovací příkop Vlčoku) v km 0,000 až 0,176 byl proveden samostatným hydraulickým posouzením, které prokázalo, že potrubí bude zahlceno už při pětileté vodě.

Výpočty prokázaly, že většina úseků vodních toků je nedostatečně kapacitní a k rozlivům dochází již při pětiletém průtoku. Dostatečně kapacitní je pouze 800 m výustní trati Vlčoku, kdy nově vybudované odlehčení převede stoletý průtok. Rozsáhlé rozlivy v zájmovém území jsou způsobovány velmi plochým

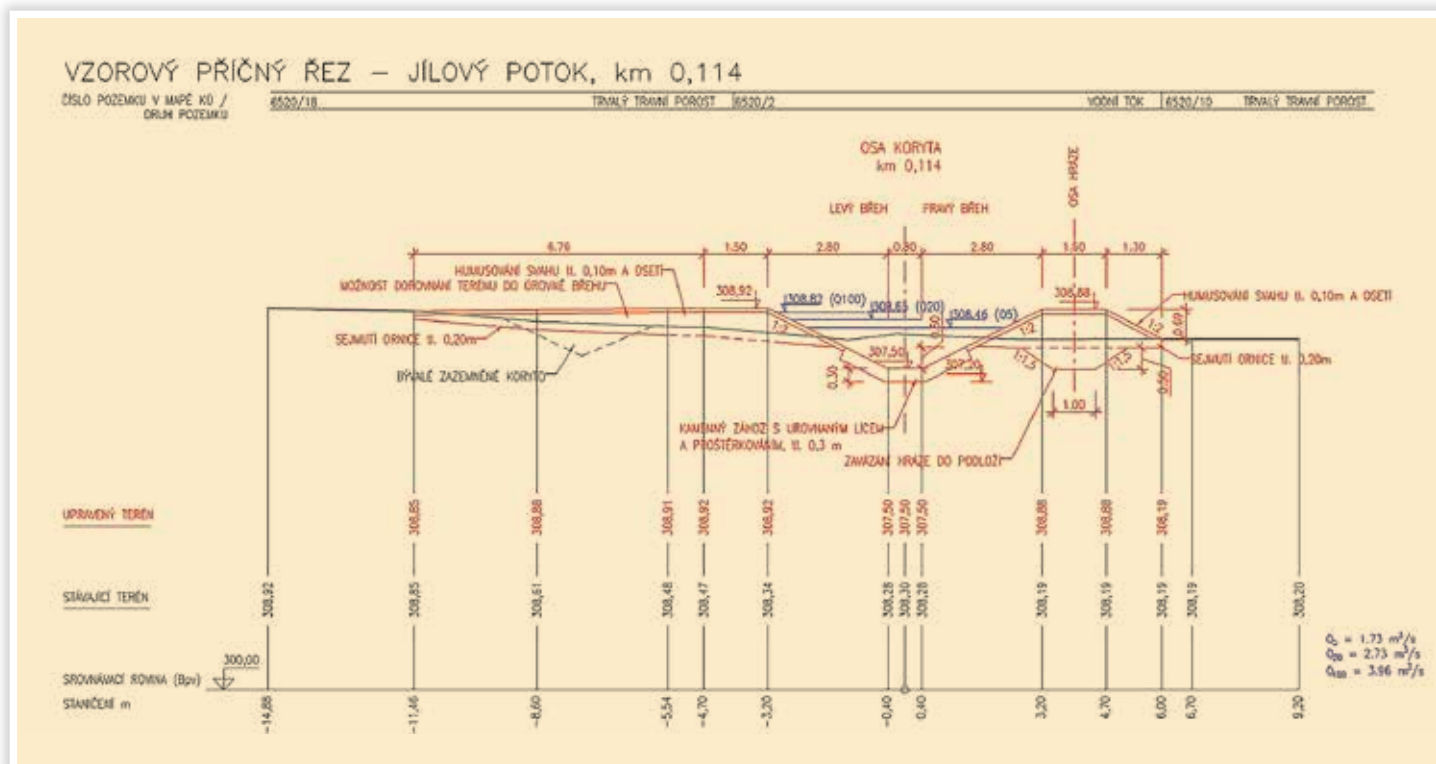

Nekapacitní zatrubnění odvodňovacího příkopu Vlčoku

charakterem území spolu s malou kapacitou jednotlivých toků, ale také nekapacitními objekty na jednotlivých tocích. Z celkového počtu 31 mostů jen čtyři převedou stoletý průtok s dostatečným převýšením, přičemž také při dvacetiletém průtoku je 21 mostů či propustků nevyhovujících.

Řešením pro zkapacitnění vodních toků by byly rozsáhlé soustavné úpravy všech vodních toků, jejich rozšíření a úprava podélných spádů, což je dnes vzhledem k rozsáhlým břehovým a doprovodným porostům a vybudované infrastruktuře podél všech vodních toků nerealizovatelné.

Technické řešení se proto zaměřilo zejména na řešení situace oblasti dnes zasypaného Jílového potoka. Jak již bylo uvedeno, v současnosti je zhruba 140 m výustní trati Jílového potoka zasypano a povrchové vody vybřežují v místě prokopané pravobřežní hrázy na přilehlé louce. Následně jsou tyto vody sváděny do kanalizačního sběrače (odvodňovací příkop Vlčoku), odlehčovacím příkopem do zatrubnění a dále do městské kanalizace. Zatrubnění ale převede pouze pětiletý průtok, zbytek vod je převáděn po povrchu směrem

ke křižovatce ulic Hlavní třída a Dobrovského, případně podél železnice směrem k ulici Jana Čapka.

Je proto navrženo obnovení koryta Jílového potoka a jeho opětovné zaústění do bezejmenného toku IDVT 10214342.

Koryto je navrženo s šířkou dna 0,8 m a sklony svahů 1 : 2. Dno koryta a paty svahů by byly do výšky 0,5 m opevněny kamenným záhozem tloušťky 0,3 m s urovaným lícem a proštěrkováním. Součástí řešení je i vytvoření pravobřežní hráze.

Toto řešení upravuje odtokovou závalu v daném prostoru, minimalizuje rozlivy do prostoru křižovatky ulic Hlavní třída a Dobrovského a omezuje přítok balastních vod do městské kanalizace. Je třeba upozornit, že vlivem navrácení vod Jílového potoka do Vlčoku se sníží kapacita tohoto toku o navrácený průtok a zhruba okolo ř. km 0,3 Vlčoku může při 100letém průtoku docházet k povrchovým rozlivům, které pak budou v ploše odtékat do řeky Morávky.

Zejména na žádost statutárního města Frýdku-Místku je proto navržena i druhá varianta „Podpoření mokřadů v území“. V této variantě by nebylo koryto Jílového potoka obnoveno, ale byla by pouze vytvořena rýha v terénu pro navádění průtoků do přilehlých luk s podporou vznikajícího biotopu, byl by tedy zhruba zachován z hlediska povodňové zabezpečení současný stav.

Návrh opatření se soustřeďuje na stanovení podmínek pro případnou budoucí zástavbu.

- Ve všech záplavových územích se nedoporučuje (jak z důvodu možného zaplavení, tak z důvodu trvale vysoké hladiny podzemní vody) navrhovanou výstavbu realizovat se suterény, podzemními garážemi apod.
- Ve všech záplavových územích by obytná podlaží měla být umístěna nad návrhovou hladinou.

Jedno z mnoha nekapacitních přemostění – bezejmenný tok

- Součástí plánované výstavby zpevněných a zastavěných ploch by měla být i retence srážkové vody přímo na jednotlivých parcelách s možností jejich postupného vsaku nebo povoleného odtoku.

Závěrem je třeba uvést, že vypracovaná studie je významným podkladem pro vyjadřovací, posudkovou a poradenskou činnost státního podniku Povodí Odry, kdy bude možné zájemcům o stavební činnost v zájmové lokalitě podat informace o potenciální hrozbě povodní, a to včetně stanovení hladiny velkých vod pro co nejbezpečnější výškové umístění obytných podlaží.

Ing. Jiří Biksadský
vedoucí oddělení odtokových poměrů

Vlčok - koryto pod mostem ulice Slezské, km 0,443

Činnost odboru projekce v roce 2020

Tak jako každý jiný rok přináší i rok 2020 pro náš odbor spoustu úkolů a výzev. Nároky kladené na jednotlivá oddělení odboru jsou již tradičně vysoké a plán v oblasti geodetických a projekčních prací značně rozsáhlý. Požadavky provozního i investičního charakteru zpracováváme pro téměř všechny odbory a provozy podniku Povodí Odry.

Oddělení geodetických činností, respektive jeho část mající na starosti převážně zadávací činnost, pracuje již dlouhá léta s víceméně stejnou finanční částkou. Ta pokrývá v dostatečné míře požadavky jednotlivých vodohospodářských provozů i majetkoprávního či provozního odboru, které přicházejí v průběhu celého roku. Samozřejmě je také součinnost s investičním odborem. I letos se jedná o celou řadu vytyčení pozemkových hranic, geometrických plánů pro majetkoprávní vypořádání, pasportizací břehového porostu a obdobných činností.

Geodetická měřičská skupina úzce spolupracuje především s oddělením projekce, ale plní i požadavky jiných odborů. Jednou z pravidelných činností je měření sesuvu Řečice, které probíhá v součinnosti s provozním odborem, nebo kontrolní měření deformací gabionů na Starobělském potoce pro VHP Ostrava. Běžná jsou různá drobná provozní vytyčení hranic či zaměření částí toků a objektů dle průběžně přicházejících požadavků. Hlavní náplň skupiny ale tvoří měření pro potřeby jednotlivých projektantů.

Oddělení projekce má v plánu na letošní rok 27 projektů, 25 pasportů jezů pro zápis do katastru nemovitostí a jednu studii odtokových poměrů. K těm nejdůležitějším projektům patří například návrh opravy stupně na vodním toku Olše v Českém Těšíně, oprava stupně ve Frýdku-Místku či návrh úpravy koryta Vidnávky v Kobylé. Neméně důležité jsou návrhy na údržby šterkových lavic na Ostravici nebo na Olši, letos v úseku nad Jablunkovem. Široké spektrum činností oddělení projekce v letošním roce dále zahrnuje

Vidnávka v Kobylé

Stupeň na Olši

návrh měrných profilů na tocích Tyra, Sedlnice a suché nádrži Jelení, revitalizaci Pustějovského potoka či návrh oprav a odtěžení vodní nádrže Bartošovice II. V rámci údržby drobných vodních toků pak budeme letos připravovat DVT Lužná ve Slezských Rudolticích, Hukovický potok v Hukovicích či horní úsek Lichnovského potoka. Studii odtokových poměrů na vodním toku Sušanka letos poprvé počítáme pomocí 2D modelu.

Uvedené akce jsou jen částí celoročního plánu odboru projekce. Ten se – jak zkušenosti napovídají – bude ještě dále vyvíjet. Ať už vlivem dalších urgentních požadavků, nebo v důsledku lehce upraveného přísloví „člověk míní a příroda mění“, jak ukazují již první měsíce letošního roku.

Ing. Jiří Skalník
vedoucí odboru projekce

„Trojboj“ s vodním tokem Osoblaha

V letech 2016–2019 proběhly opravy opevnění na vodním toku Osoblaha, který spadá do správy VHP Krnov. Udržovací práce se dotkly zhruba 11 km historicky upraveného toku, který protéká hustě zastavěnou částí tří na sebe navazujících obcí: Jindřichovem ve Slezsku, Janovem a Petrovicemi. Historické úpravy toku, provedené italskými válečnými zajatci po 1. světové válce, byly značně poškozeny povodní v roce 1997 a přes prvotní „zajišťovací“ opravy v letech 1998–2003 bylo rozhodnuto o komplexní opravě v rámci zastavěných částí výše zmíněných obcí.

Cílem akce byla oprava a zajištění stávajícího již značně „opotřebovaného“ opevnění toku do funkčního stavu tak, aby nedocházelo k jeho nadměrné degradaci zejména v základových částech opěrných prvků. Dále bylo provedeno pomístní odstranění nánosů celkem na 11 kilometrech toku, což pro názornost představuje zhruba 1/3 celkové délky řeky Osoblaha ve správě Povodí Odry. U dřevěných stupňů byly vyměněny podtékající přešlé hrany a závěrné prahy, vývary byly doplněny záhozovým kamenem s částečným prolitím betonem, podezleté základy opěrných zdí byly podbetonovány, zachovalé zdi byly očištěny případně přespárovány, bylo doplněno a vyměněno poškozené břehové opevnění.

Opravy byly rozděleny na tři samostatné stavby. Jako první byla provedena oprava toku v obci Janově s názvem „Osoblaha – Janov, km 28,000–29,850“, která byla zahájena v srpnu 2016 a ukončena v červnu 2017. Finanční náklady stavby činily 6,3 mil. Kč. Přestože se jedná o „střední“ úsek, jeho zařazení bylo vynuceno zájmy obce, která v daném roce získala dotační prostředky na opravu místních komunikací. Ty v podstatě kopírují vodní tok, a protože jsme chtěli být alespoň trochu „logičtí“ a nechťeli jsme posléze zasahovat do nových povrchů, zahájili jsme tento náš „trojboj“ v Janově.

Jako druhá následovala stavba „Osoblaha – Petrovice, km 30,700–33,000“. Její realizace probíhala v období od dubna do října 2017 a finanční náklady činily 5,1 mil. Kč. Krátce po zahájení této stavby bylo zjištěno, že obec Petrovice (a tím pádem i celá délka toku protékajícího obcí) se nachází ve vesnické památkové zóně, což nezohlednil a ani nezmínil ve svých požadavcích a posléze ve stavebním povolení vodoprávní ani jiný dotčený úřad,

Osoblaha - Petrovice - opěrná zeď z řádkového zdiva

Osoblaha - Jindřichov - předbetonávka základů opěrné zdi - září 2018

a proto bylo nutné „vysoutěženou“ akci podrobit posouzení památkového úřadu. Po jednání se zástupci památkového odboru bylo potřeba z důvodu ochrany vyhlášené památkové zóny přehodnotit způsob výstavby opěrných zdí původně navržených z kamenobloků. Zdi musely být vyzdívány „řádkovým“ zdivem

Osoblaha - Jindřichov - předbetonávka základů opěrné zdi - říjen 2018

z původního kamene nejprve na jednom vzorovém úseku a po zhodnocení a odsouhlasení památkáři byly takto provedeny i ostatní úseky stavby, kde byly opravovány opěrné zdi s obkladem z kamene. Musíme podotknout, že firma realizující stavbu se tohoto úkolu zhostila se ctí a s výsledkem můžeme být spokojeni. Jako poslední přišel na řadu nejdelší, více než pětikilometrový úsek protékající obcemi Jindřichovem a Arnultovicemi „Osoblaha – Jindřichov, km 22,000–27,500“. Stavba probíhala od července 2018 a byla ukončena v říjnu loňského roku. Finanční náklady stavby činily 9 mil. Kč.

Jako snad všechny větší akce ani tyto stavby se neobešly bez problémů – v tomto případě zejména s orgány ochrany životního prostředí. První dvě stavby byly podrobeny přísné kontrole ČIŽP, při níž jsme po počátečních peripetiích obstáli, vše se tak nakonec obešlo bez sankcí a pokut. U třetí stavby jsme byli obviněni ze zničení „vydrochodu“ a znemožnění migrace vydry. Toto tvrzení se ukázalo jako nepravdivé a biologický dozor stavby naopak ve svém hodnocení ocenil dodavatele stavby za obezřetný a šetrný přístup k životnímu prostředí při stavebních pracích.

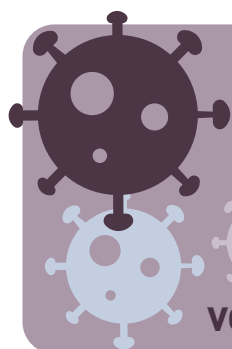
Jitka Halfarová
referentka technického úseku závodu Opava

Ing. Jaroslav Hlaváček
vedoucí VHP Krnov

Jaro s COVID-19 ve státním podniku Povodí Odry

Letošní jarní měsíce snad ve všech směrech velmi výrazně poznamenala situace související s koronavirovou pandemií. Všechny plánované akce včetně každoročního dne otevřených dveří na vodních dílech a připravené exkurze musely být zrušeny. Naším prvořadým úkolem je zajištění dodávky vody pro obyvatele a průmysl a z tohoto

důvodu jsme nemohli ohrozit naše hrázné a pracovníky vodohospodářského dispečinku, kteří patří mezi klíčové zaměstnance zajišťující chod vodních děl také například při zvýšených průtocích či povodňových stavech nebo naopak při nedostatku vody v suchých obdobích, která mohou nastat.

V rámci nouzového stavu jsme zavedli opatření na přehradách a jezích, které patří mezi významné prvky vodohospodářské soustavy

Státní podnik Povodí Odry patří mezi subjekty kritické infrastruktury a na základě vládou ČR vyhlášeného nouzového stavu jsme museli přijmout řadu opatření pro zachování fungování především základních prvků vodohospodářské soustavy. Jednalo se – mimo jiné – o zajištění manipulací na přehradách a pohyblivých jezích a řízení celé vodohospodářské soustavy z dispečinku. Pracovníci přehrad a jezů byli rozděleni do pracovních skupin tak, aby i v případě výskytu nákazy COVID-19 nebo karantény na konkrétním pracovišti byl zajištěn provoz záložní skupinou. Dále bylo přistoupeno k zamezení přístupu cizích osob do prostoru provozních objektů přehrad a jezů. Rovněž pracoviště správní budovy v Ostravě fungovalo v jiném režimu, který zabezpečoval chod všech pracovišť a vyřizování nutné agendy. I zde bylo zamezeno přístupu cizích osob do objektu a byla zavedena přísná hygienická opatření. Došlo také k odsunutí termínu otevření Informačního centra na vodním díle Šance, který byl původně naplánován na 1. května. Nový termín jeho zpřístupnění a podmínky pro umožnění provozu budou upřesněny v závislosti na vývoji pandemie.

Poděkování Národnímu divadlu moravskoslezskému

Velké poděkování patří krejčovským dílnám Národního divadla moravskoslezského, které ušily roušky pro pracovníky krizového řízení statutárního města Ostravy, ostravské strážníky, pracovníky sociálních služeb a pro další lidi, kteří jsou denně v první linii a musejí do terénu. V těchto krejčovnách byly ušity i tisíce roušek pro nemocnice v Ostravě či Frýdku-Místku a několik stovek bylo dodáno i k nám do státního podniku Povodí Odry pro naše zaměstnance, a to přesně v době, kdy to bylo nejvíce potřeba. Ještě jednou moc děkujeme!!!

Pracovník podniku s darovanou rouškou

Poděkování za šití roušek Petře Novákové a Jarmile Tiché

Petra Nováková s maminkou Jarmilou Tichou při šití roušek pro náš podnik

Hned první den, kdy v důsledku mimořádných koronavirových opatření byla počátkem března vyhlášena povinnost nosit ochranné roušky, přišla naše kolegyně z odboru ekonomických informací paní Petra Nováková s nápadem vyrobit pro naše pracovníky v té době akutně nedostatkové roušky. Začala shánět materiál, vystála dlouhé fronty v našetřích otevřených obchodech s galanterií, hledala vhodné stříhy na internetu a pustila se do šití. Spolu se svou maminkou paní Jarmilou Tichou, dlouholetou pracovnící odboru ekonomiky práce (nyní již v důchodu), tak v průběhu prvních dvou kritických dnů zásobila naše zaměstnance více než stovkou látkových roušek. Petro a Jarko, moc vám za pomoc děkujeme!!!

Stránku připravil kolektiv autorů

Ryba není jen jídlo, ale i kámoš aneb Ryby v našich tocích, 2. díl

Byl krásný dubnový den a začala pstruhařská sezona. Kolem řeky bylo plno rybářů a ještě více těch, kteří je kontrolovali. Mladý rybář vytáhl na břeh krásného pstruha, kterého mi dovolil zvěčnit, a pak ten nádherný kus pustil zpět do vody. Tak si říkám, zda si ten pstruh zapamatoval, že se má podezřelému soustu příště vyhnout, protože ryby samozřejmě cítí bolest. Po ulovení na háček si bolestivou zkušenost zapamatují a nějakou dobu se nenechají napálit, ovšem pokud nejsou hladové. Jsou to inteligentní tvorové, vnímají optické klamy stejně jako my – nechají se oblafnout, což prokázali vědci rozličnými pokusy, vnímají zvuky a mohou reagovat na konkrétní zvukový pokyn spojený s podáváním potravy. Stejně tak jsou schopné reagovat na světelný podnět. Jednoduše řečeno připlavou jako pesek na povel – tedy ti jedinci, kteří jsou vycvičení.

Kaprům v nádržích vědci pouštěli hudbu a srovnávali jejich růst s kontrolní skupinou bez hudby. Ryby poslouchající hudbu rostly rychleji. Jiní vědci srovnávali různými pokusy inteligenci či učení rybníků nejen s opicemi, ale i s vlastními malými dětmi. Pokusným objektům nabízeli na dvou různě barevných talířích potravu – když jedly nejprve z modrého, zmizel červený talíř, ale při opačném sledu zůstaly oba talíře a potravy bylo více. Bystrostí vyhrála malá tropická rybka pyskoun rozpůlený a je zřejmé, že velikost mozku není spolehlivým měřítkem inteligence. Ryby se navzájem poznávají a rozeznávají a podobně poznají člověka, který je krmí. Střevle potoční vyhodnocuje schopnosti svých kámošů a zdatnější jedinci se úmyslně sdružují s méně šikovnými, a jsou tak úspěšnější při sběru potravy. Hejna střevlí můžeme celoročně pozorovat v horských a podhorských vodách bohatých na kyslík, ale přežívají i v izolovaných tůňkách například po opadu vyšších průtoků. Nepřehlédnutelná jsou jejich hejna zdržující se v klidných břehových partiích a na mělčinách. V období tření, které nastává podle teploty vody nad 15 °C od dubna do června, se střevle

Vranka z řeky Ostravice pod VD Šance

ve svatebním šatu ještě více shlukují k mělčinám a někteří jedinci nepokojně vyskakují nad hladinu. Dobře rozeznatelnými jsou samečci se zřetelnou bílou skvrnou v horní části skřelí. Střevle je potravou pstruha, tluště, ale i ledňáčka, čápa černého, volavky a vydry a patří mezi chráněné druhy. Výjimečný způsob zaopatření potomstva má hořavka duhová. Rybka dorůstající maximálně 10 cm tvarem těla připomíná miniaturního kapříka a žije v hejnech v pomalu proudících a stojatých vodách. Není zcela zřejmé, zda je hořavka mizejícím původním druhem či naopak druhem, který se k nám dostal spolu s kaprem z Asie ve 12. až 15. století, kdy byla zaměňována s malými kapříky. Tento druh označujeme za ostra-kofilní, neboť ke svému rozmnožování vyžaduje přítomnost velkých mlžů. Sameček se v období páření začne dvořit své vyvolené a hlídá si vybraného mlže. Samičce v době tření narůstá dlouhé kladélko, kterým naklade vajíčka do žaberní dutiny mlžů. Sameček nad dýchacím otvorem mlže vypustí mlčič, které se při nádechu mlže dostává do žaberní dutiny škeble či velevruba a oplodní jikry. Vylíhlé rybky zůstávají v úkrytu lastur asi dva týdny, dokud nestráví žlutkový váček, pak jsou hostitelem vyvrženy ven spolu s proudem vydechované vody. Tento způsob vývoje rybního potěru mlži poškozuje žabra a ubírá kyslík. Často se uvádí, že za odměnu se larvy mlžů mohou uchytit na těle hořavek a dočasně se zde vyvíjet. Hořavky se však tomuto uchycení larev původních mlžů umí bránit. V naší přírodě se však objevila invazní škeble asijská, která vytlačuje původní druhy, její larvy běžně parazitují na hořavkách, ale hořavky na ní parazitovat nemohou. Může nastat situace, že hořavka duhová nebude mít vhodného hostitele pro své potomstvo a nebude se moci rozmnožovat. V našich řekách a potocích

Hrouzek obecný

Mrtvá mřenka mramorovaná

Pstruh potoční z řeky Ostravice ve Frýdku-Místku

Střevle potoční

Žijí dvě podobné nenápadné rybky vranka obecná a pruhozloutvá. Jejich shora zploštělé tělo se přizpůsobilo životu na dně pod kameny horských a podhorských toků, zakrtněl jim plynový měchýř a mají schopnost měnit barvu podle podkladu dna. Vranky se trou od dubna do května. Samička vajíčka vypouští na samečkem připravené místo pod kameny nebo do jamky v písku a sameček je po oplodnění hlídá, brání proti jiným rybám a ploutvemi k nim přihání čerstvou vodu. Vranka pruhozloutvá se vyskytuje pouze na východní Moravě a ve Slezsku a vystupuje do vyšších poloh než její příbuzná vranka obecná. V řece Ostravici se vranka obecná vyskytovala až do Vratimova a byla předmětem ochrany evropsky významné lokality Řeka Ostravice. Podle průzkumu ichtyofauny řeky Ostravice zpracovaného doc. RNDr. Bohumírem Lojkáskem, CSc., v roce 2018 došlo k vymizení samoobnovujících se dílčích populací vranky obecné. Tento stav zapříčinil kumulativní efekt změn hydrologických a teplotních poměrů a nárůst eutrofizace. Nepříznivý vývoj není dán změnami v managementu rybářského obhospodařování zájmového úseku řeky Ostravice ani změnami způsobu jejich hydrotechnických úprav. Vranky jsou zdrojem potravy pstruhů a také užovek. Neprokázal se její negativní vliv na plůdek a jikry pstruha potočního. Další rybou s redukovaným měchýřem je mřenka mramorovaná, což je rovněž druh náročný na čistotu vody a obsah kyslíku, která dorůstá délky maximálně 13 cm. Dříve se z mřenky připravovala rybí specialita grundle. Patří mezi druhy zdržující se u dna pstruhových toků, ukrývá se pod kameny a je dobře pozorovatelná v mělkých vodách. Dokáže polykat atmosférický vzduch a z něj pak ve střevě získává kyslík. Stejný způsob získávání kyslíku mají i sekavci a piskoř pruhozaný. Na našem území žije sekavec písečný a podunajský a odlišením těchto dvou druhů je problematické. Tato drobná rybka žije skrytě ve stojatých a pomalu tekoucích vodách. Stejným skrytým životem žije piskoř pruhozaný, který byl v minulosti chován v domácnostech jako barometr, neboť je citlivý na změny atmosférického tlaku a při blížící se bouřce se

stává neklidným a vyplouvá k hladině. Alfred Brehm ve svém Životě zvířat píše: „Nemalý vliv na piskoře má počasí. Je-li pěkně, potuluje se u dna, ale blíží-li se bouřka, bývá nepokojný, kalí vodu, stoupá vzhůru k hladině a plove tu sem tam, otevřenými ústy nad ní vzduch lapaje. Bývá tak poplašen již 24 hodin před bouří, že jej leckde i jako proroka povětrnosti v akváriích chovají.“ Při chycení a vytažení z vody vydává pískavý zvuk – od toho pojmenování piskoř. S touto zajímavou rybou dorůstající délky 25 až 35 cm se můžeme setkat v přírodní rezervaci Koutské a Zábřežské louky. Piskoř dokáže přežít i zahrabán v bahně dna vypuštěného rybníka od podzimu do jara. Známou drobnou rybkou je hrouzek obecný, který byl dříve rovněž smažen jako grundle. Žije ve všech typech vod vyjma horských potoků a rovněž umí vydávat zvuky při vytažení z vody. V dnešním dílu jsem se věnovala převážně malým rybkám, které často žijí ve skrytu, ale jsou přesto zajímavé a pozoruhodné jako vše v přírodě. Přeji pěkné léto u vody i na souši.

RNDr. Lenka Filipová
ekolog

Užovka obojková s ulovenou vrankou

Petrův rybník je opět v provozu

V loňském roce byl Petrův rybník u Krnova předčasně vypuštěn a vyloven. Rybí obsádka, kterou napadl koi herpes virus, musela být utracena na základě nařízení Státní veterinární správy. VHP rybné hospodářství využilo dobu, po kterou byla nádrž na suchu, k údržbě a drobným opravám.

Byly vyčištěny rybníční stoky, loviště i část odpadního kanálu do řeky Opavy. Také přírodní potrubí bylo celé revidováno a pomístně opraveno. Údržbou a opravami prošly i navazující rybníčky včetně Výtažníku. Vysušení a vyzimování rybníků by mělo být dostatečným opatřením proti možnému návratu nemoci. V průběhu měsíce února začalo napouštění celé rybníční soustavy Petrova rybníka pod Krnovem. K dnešnímu dni jsou všechny rybníky v plném stavu. V průběhu března a dubna proběhlo zarybnění všech nádrží v areálu. Pokud jde o samotný Petrův rybník, který má rozlohu 35 ha, tam byly vysazeny násady kapra, amura, tolstolobika, štika, candáta a to pouze z vlastních rybochovných zařízení. Jednalo se zejména o nádrže, které byly ve správě bývalé ZVHS. Bylo nasazeno zhruba 28 000 ks kapra a 1 000 ks ostatních ryb. Hmotnost násad je ale podstatně menší než v minulých letech, takže celkové nasazení je zhruba 50%. I to by mělo představovat jedno z opatření, která sníží riziko nemoci. Změnou pro letošní rok je zrušení rybolovu pro veřejnost. Ryby z Výtažníku (včetně trofejních) musely být utraceny, i když u nich nákaza v loňském roce nepropukla. Nyní bude tento rybník sloužit k produkci násad pro Petrův rybník. Do budoucna bychom chtěli minimalizovat nákupy rybích násad od cizích producentů. Jednak je důvodem ochrana před zavlečením nákazy, jednak začíná být problém s chovem na ostatních rybnících kvůli dlouhodobému suchu a zvýšenému množství predátorů. Na malé rybníčky v areálu Petrova rybníka byly vysazeny plůdky dravých druhů, jako je štika, bolen nebo candát. Ty budou po vylovení vysazeny do vodárenských nádrží Kružberk a Šance. V plném provozu jsou také sádky a prodejna ryb včetně kuchání.

Tito kapři poputují přímo do Petrova rybníka

Věřím, že letošní rok bude pro nás příznivější a že v závěru roku budeme moci nabídnout zákazníkům ryby opět z vlastní produkce.

Ivo Jedlička
vedoucí rybného hospodářství

Výlovy násad pro Petrův rybník

JUBILEA

Životní jubilea – zaměstnanci

BARABANČIKOVÁ ELEONORA, Ing.	úsekový technik
BLAHUT PAVEL	strojník pracovních strojů
BLAHUTA ŠTĚPÁN	vodohospodářský dělník
DVOŘÁK PETER	vodohospodářský dělník
FILIP OLDŘICH, Ing.	vedoucí VHP Český Těšín
FLÁŠKA LUBOMÍR	vodohospodářský dělník
GEBAUEROVÁ PETRA, DiS.	technický pracovník
GELNAROVÁ NADĚŽDA	evident
GRELL PETER	technický pracovník
GREPLOVÁ JANA	laboratorní dělník
HOFROVÁ JAROSLAVA	podnikový plánovač
HOJGROVÁ BOHUMILA	správce objektu
HOLUB JOSEF, Ing.	vedoucí VHP Jeseník
HRABEC ZDENĚK	rybář
JANEČKOVÁ VIERA	vodohospodářský dělník
JANIŠOVÁ ALENA, Ing.	technický pracovník
KALUŽA MAREK	vodohospodářský dělník
KAMENÁR STANISLAV	vodohospodářský dělník
KAŠPÁREK LIBOR	provozní elektrikář
KAVKA MICHAEL	provozní elektrikář
KONEČNÁ MONIKA	hrázná
KONEČNÝ PETER, Ing.	vedoucí hrázný VD Šance
KOUDELA PETER	vodohospodářský dělník
KRATOCHVÍL DALIBOR, Ing.	ředitel závodu Frýdek-Místek
KREISSOVÁ ŠÁRKA	technický pracovník
KŘÍŽÁKOVÁ OLGA	chemický laborant
KUKLOVÁ BRONISLAVA	dopravní referent
KUNZ JAROSLAV	vodohospodářský dělník
MĚKYŠOVÁ MARTINA	finanční referent
MRÁZ MARTIN	vodohospodářský dělník
MUTINA LUKÁŠ	vodohospodářský dělník
NIKLOVÁ VĚRA, Ing.	úsekový technik
NOVÁK MAREK	provozní elektrikář
NYTROVÁ ZDENĚKA	skladník
ONDRUŠÁK ČESTMÍR, Mgr.	vedoucí oddělení řízení jakosti VH laboratoří
PITOR JAKUB	provozní zámečnick
POPIELUCHOVÁ JARMILA	hrázný
RAJNOCH DALIBOR, Ing.	vedoucí oddělení projekce
ROŽENEK VLASTIMIL	vodohospodářský dělník
ROŽKO RADEK	vodohospodářský dělník
RYBNÍKÁŘ RADIM, Bc.	systémový specialista
SEMBOLOVÁ PETRA	chemický laborant
SCHNEIDER PETER	vodohospodářský dělník
SIKOROVÁ JINDŘIŠKA, Bc.	referent VHKL
SKALIČKA MARTIN, Ing.	referent VHKL
SKALIČKOVÁ KATEŘINA, Ing.	technický pracovník
SMETANA ZDENĚK	provozní zámečnick

SUKUP RADIM	vodohospodářský dělník
ŠATKA RADEK	vodohospodářský dělník
ŠOCHOVÁ GABRIELA	hospodářskosprávní referent
ŠTVERÁK ALAN	vodohospodářský dělník
TATAROVÁ RENÁTA, Bc.	vedoucí provozní a majetkové účtárny
TOMÁNEK DAVID	vodohospodářský dělník
VILÁŠEK PAVEL	vodohospodářský dělník
VOJKOVSKÝ JAKUB	hrázný
ZDRÁHALOVÁ MARIE, Mgr.	referent VHKL

Životní jubilea – důchodci

KOPECKÝ JAROMÍR, Ing.	závod Opava
NAVRÁTIL DRAHOMÍR, Ing.	závod Opava
KRÁL PAVEL	závod Opava
SEMANČÍK JAROSLAV	závod Opava
ŠIMEČEK BORIS, Ing.	závod Opava
VRÁGA JINDŘICH	závod Opava
VOJKOVSKÁ MARTA	závod Frýdek-Místek
HLISNIKOVSKÝ JAROMÍR	závod Frýdek-Místek
KATAUEROVÁ JARMILA	závod Frýdek-Místek
VÁŇA MILAN	závod Frýdek-Místek
KYSELÁ ALENA	správa státního podniku
DOBOSZOVÁ VĚRA	správa státního podniku
BROSC OTTO, Ing.	správa státního podniku
VENCL JIŘÍ, Ing.	správa státního podniku
FISÁROVÁ HANA	správa státního podniku
MANÍČEK JIŘÍ, Ing.	správa státního podniku
ŠELIGA VLADIMÍR	správa státního podniku
CHMELÁŘOVÁ MARGITA	správa státního podniku
SKŘÍČKOVÁ VĚRA	správa státního podniku
KOKEŠOVÁ MARIE	správa státního podniku
SUCHOŇ VIKTOR, Ing.	správa státního podniku
ČERNOCH PAVEL	správa státního podniku

Pracovní jubilea – 5 let

ANTAL MIROSLAV, Mgr.	správce informačních systémů
DULAVOVÁ BARBORA, Ing.	referent VHKL
DVOŘÁK MARTIN	technický pracovník
CHEJN ZBYNĚK, Ing.	referent BOZ a PO
JANEČKOVÁ KRISTÝNA, DiS.	evident
POLACHOVÁ HANA	referent VHKL
PROCHÁZKOVÁ MARTINA	sekretářka ekonomického ředitele
RAJNOCH DALIBOR, Ing.	vedoucí oddělení projekce
SKALIČKOVÁ KATEŘINA, Ing.	technický pracovník
TYRLÍK TOMÁŠ	vodohospodářský dělník
UHER PAVEL, Ing.	technik VT VH dispečinku
VLAŠIC MAREK	řidič nákladních automobilů

Pracovní jubilea – 10 let

BRANKA ROMAN	hrázný
JADLOVCOVÁ VĚRA	hrázný
KALUŽA MAREK	vodohospodářský dělník
KOZELSKÝ MARTIN, Ing.	technický pracovník
KRYGIELOVÁ JANA	mzdová účetní
KVAPIL JAKUB	úsekový technik
PROKOP MARTIN	provozní elektrikář
VANĚČEK ROMAN	vodohospodářský dělník
WAŠKOVÁ MARTINA, Mgr.	finanční referent

Pracovní jubilea – 15 let

ADAMOVSÝ PETER, Ing.	vedoucí oddělení dispečinku
BARABANČIKOVÁ ELEONORA, Ing.	úsekový technik
BENEDIK LUBOŠ	rybář
BUREL ONDŘEJ, Mgr.	referent VHKL
JANÁK MARTIN	úsekový technik
MATWIOV JIŘÍ	vodohospodářský dělník
NÁDVORNÍKOVÁ RENATA	uklížečka
OTTO MARTIN	geodet
PEKAŘ RADEK, Ing.	ředitel závodu Opava
VOJTÁSEK STANISLAV, Mgr.	biolog

Pracovní jubilea – 20 let

ČEPL LEO	vodohospodářský dělník
DARDA MARTIN	hrázný-jezý
FOLDYNA JIŘÍ	vodohospodářský dělník
HALFAROVÁ JITKA	investiční referent
HLAVÁČEK ROMAN, Ing.	úsekový technik
HLISNIKOVSKÝ PETER	provozní zámečnick
HUBÁČEK LUBOŠ	vodohospodářský dělník
ONDREJČEK JAKUB	hrázný
PAVLAS DALIBOR	úsekový technik

Pracovní jubilea – 25 let

GROHOLOVÁ MARIE	obchodní referent
JADLOVEC ROSTISLAV	vedoucí hrázný VD Olešná
KOVÁŘOVÁ JARMILA, Ing.	referent VHKL
TĚHANOVÁ JANA	hospodářskosprávní referent

Pracovní jubilea – 30 let

PŘÍKRYL JIŘÍ	vodohospodářský dělník
ŠAFRANKOVÁ JANA	vodohospodářský dělník
TUČNÝ ZBYNĚK	zásobovač
VRÁNA LUDĚK	vedoucí hrázný VD Těrlíč

Pracovní jubilea – 35 let

HOLUB ZBYNĚK	vodohospodářský dělník
--------------	------------------------

Nádrž Hať zarybněna

Od letošního roku zajišťuje VHP rybné hospodářství také hospodaření na malé vodní nádrži Hať, kde došlo ke zhoršení stavu nádrže. Důvodem je prudce se rozvíjející výskyt vodní byliny – kotvice plovoucí. Tato rostlina je zařazena na celosvětovém seznamu stovky nejnebezpečnějších invazních rostlin, avšak v České republice je zákonem chráněná. Její přemnožení na nádrži Hať může při zvýšených průtocích způsobit ucpání vypustných zařízení. Po projednání s orgány ochrany přírody byly stanoveny přípustné postupy zahrnující mechanické odstranění rostlin před dozráním semen v kombinaci s vysazením rybních druhů, pro něž by rostliny byly potravou. K vysazení ryb bylo přistoupeno v letošním dubnu a do konce června bychom rádi provedli „kosení“ s využitím plovoucího zařízení. Od těchto kroků si slibujeme regulování rozvoje rostliny, ale neděláme si ambice, že nad ní zvítězíme.

Kotvice plovoucí - detailní pohled

Ing. Dalibor Kratochvíl
ředitel závodu Frýdek-Místek

Zarybnění nádrže Hať

Informační centrum VD Šance

Povodí Odry
státní podnik

Informační centrum VD Šance je součástí nové provozní budovy a je otevřeno od června 2019. Srdcem infocentra je moderní multimediální systém pěti dotykových obrazovek.

Interaktivní prezentace nabízejí odborné, ale i laické veřejnosti a dětem podrobný a zajímavý soubor informací o vodním díle Šance i vodohospodářské soustavě Povodí Odry.

K odbornému výkladu školám, exkurzím a zapáleným zájemcům je k dispozici také osobní průvodce.

Interaktivní prezentace:

- zajímavosti pro laickou veřejnost,
- podrobné informace pro odborníky,
- zábavné kapitoly pro děti a školy.

Nejzajímavější kapitoly:

- letecké záběry VD Šance,
- simulace zadržování vody,
- ryby ve vodní nádrži,
- film Rekonstrukce VD Šance,
- interaktivní hra pro děti a mnohé další...

Otevírací doba:

- květen–září
- pondělí–středa: zavřeno
- čtvrtek: 10:00–16:00 (přednostně vyhrazeno pro plánované exkurze)
- pátek–neděle: 10:00–16:00 (pro veřejnost)

Upozornění:

Vedení státního podniku Povodí Odry přijalo preventivní opatření ke snížení rizika šíření nákazy koronavirem COVID-19, proto letošní otevření Informačního centra VD Šance, které mělo připadnout na 1. května, bylo odsunuto. Termín otevření a podmínky pro umožnění vstupu budou upřesněny v závislosti na vývoji pandemie. Děkujeme za pochopení.

